

Žaža, Stanislav

Jubileum brněnského slavisty

Opera Slavica. 2018, vol. 28, iss. 3, pp. 62-63

ISSN 1211-7676 (print); ISSN 2336-4459 (online)

Stable URL (DOI): <https://doi.org/10.5817/OS2018-3-9>

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/138409>

Access Date: 16. 02. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

<https://doi.org/10.5817/OS2018-3-9>

Jubileum brněnského slavisty

Dne 2. 12. 2018 se dožívá 60 let docent PhDr. Jiří Gazda, CSc., zástupce vedoucího Ústavu slavistiky Filozofické fakulty Masarykovy univerzity.

Od absolvování studia všeobecně vzdělávacích předmětů oboru ruština–psychologie na této fakultě v roce 1983 působí J. Gazda na Ústavu slavistiky této fakulty (někdejší Katedře ruského jazyka) nejprve jako asistent, od r. 1988 jako odborný asistent, od r. 2013 jako docent. V letech 1985–1988 absolvoval tamtéž interní vědeckou aspiranturu (jeho školitelem byl prof. PhDr. Jiří Jiráček, DrSc.), jejímž výsledkem bylo dosažení stupně CSc., posléze pak podání a úspěšné přijetí habilitační práce *Dynamika jazykových procesů v transformačním a posttransformačním období vývoje ruské společnosti* (Brno 2012).

Pedagogická činnost docenta Gazdy zahrnuje jak vlastní složku učitelenskou, tj. přednášky, semináře a praktická jazyková cvičení, tak také složku školitelskou, tj. vedení diplomových a doktorských prací a účast v různých druzích zkušebních útvarů. Všechny tyto činnosti realizuje jmenovaný trvale ve vysoké úvazkové normě. Gazdovy přednášky a semináře, obecně zaměřené na lexikologii současné ruštiny v důsledně porovnávacím pojetí s češtinou, se vyznačují řadou charakteristických rysů. Na jedné straně je to aktuálnost daná odrazem společenských přeměn na přelomu 20. a 21. století v jazyce, ale i snaha o všestrannost podchycení překládaných zeměvědných reálií, o vystižení speciální problematiky obchodní a podnikatelské sféry v jazyce. Jazyku a stylu současné ruské žurnalistiky a publicistiky, který se postupně stává měřítkem spisovného vyjadřování, věnuje zvláštní pozornost. Podobné rysy jsou příznačné pro jeho praktické jazykové kurzy. Na druhé straně je třeba zdůraznit hloubku jeho záběru, jasnost a přehlednost výkladů. Gazdova pedagogická činnost se proto obecně těší příznivému hodnocení posluchačů, jimž imponují i občasné individuální poznámky, kterými přednášející zpestřuje některé suché lingvistické poučky.

Již jako habilitant vedl Gazda 21 diplomových prací bakalářských, 44 magisterských a 13 doktorských, z nichž většina byla již úspěšně obhájena. Účastní se jako člen, nežádka jako předseda, zkušebních komisí i pro jiná oborová grémia podobného zaměření. Je autorem vlastních učebních textů a řady jiných pomůcek, které často realizuje ve formě přednášek pro další vzdělávání učitelů apod. Výrazná je v tomto směru Gazdova aktivita při výměnných akcích studentů se zahraničními vysokými školami, jichž se sám účastní jako vedoucí (např. s Nižním Novgorodem).

K teoretickému výzkumu je kromě dvou monografií Jiřího Gazdy zaměřeno jeho 65 statí v časopisech a sbornících převážně lexikologického obsahu. I zde je důsledně respektováno konfrontační rusko-české pojetí. Hojná je i Gazdova účast jako redaktora ve 3 slavistických časopisech a editora 5 jazykovědných sborníků.

Gazdův podíl v pedagogické i výzkumné činnosti se týká nejen jeho vlastního pracoviště: v letech 2002–2006 vykonával funkci proděkana Filozofické fakulty MU a člena kolejni rady MU. Kromě toho působil i v 5 mimouniverzitních jazykovědných asociacích.

Od počátku svého výzkumného působení navazuje Jiří Gazda pracovní kontakty se zahraničními slavisty a rusisty, především z Ruska, Rakouska, Německa, Polska, Maďarska a Slovenska. Do této spolupráce se zapojuje jednak jako spoluředitel mezinárodních projektů zaměřených především na filologicko-areálovou problematiku středoevropského regionu (společné projekty s Institutem slavistiky ve Vídni), jednak individuálně v rámci vlastních badatelských aktivit, na základě kterých byl pozván na několik zahraničních konferencí a studijních přednáškových pobytů v Rusku, Německu, Rakousku a Maďarsku.

V letech 2016–2018 je spoluředitelem mezifakultního projektu GAMU „Rusko v kategoriích *přítel–nepřítel* – česká reflexe“.

Přejeme jubilantovi do dalších let mnoho tvůrčích sil, zdraví, optimismu a humoru.

Stanislav Žaža

<https://doi.org/10.5817/OS2018-3-10>

Za Václavem Huňáčkem

Dne 7. 8. 2018 odešel ve věku 87 let jeden z posledních českých encyklopedistů, doc. PhDr. Václav Huňáček, CSc., jehož univerzální znalosti byly vždy předmětem obdivu a uznání.

Studia ruského jazyka a literatury ukončil na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v polovině 50. let minulého století spolu se spolužáky, z nichž mnozí se později také stali univerzitními docenty a profesory, zabývajícími se literaturou a jazykovědou. Prožít studia s Milanem Hralou, Bohumilem Neumannem, Vsevolodem Sato, Vladimírem Svatoněm, Jaroslavem Vávrou, Jaroslavem Žákem, Stanislavem Jelínkem, Milanem Balcarem, Miloslavem Dlouhým aj. bylo jistě obohacující i zábavné. Tak na tato léta vzpomínal i prof. Milan Hrala ve své knize *Všechno bylo trochu jinak* (2014).

Pedagogickou kariéru Václav Huňáček začal na Vysoké škole ruského jazyka a literatury zřízené vládním nařízením v r. 1952. V souvislosti s následnými reorganizacemi vysokého školství koncem 50. let přešel na Filozofickou fakultu UK, kde působil více než půl století, ať na katedře ruského jazyka a literatury nebo naposledy v Ústavu východoevropských studií. Jeho odborná, vědecká a pedagogická činnost byla velice rozsáhlá a konstatovat, že byl především rusistou a jazykovědcem by bylo nedostačující.